

Det kongelige danske geografiske Selskab.

I det første Møde i Vinteren 1904—1905 holdt Professor, Dr. phil. og teol. *Fr. Buhl* Foredrag om *Muhamedanismen. Lysbilleder.*

I det andet Møde holdt Premierløjtnant *J. Stockel* Foredrag om sin *Rejse igennem Sydafrika fra Kongoflodens Munding til Zambesiflodens. Lysbilleder.*

I Bestyrelsesmødet den 7. November 1904 valgtes Kammerherre, Hofjægermester, Greve *F. C. O. Raben-*

Levetzau til *Selskabets 1. Vicepræsident* i Stedet for Hs. Excellence Viceadmiral *N. F. Ravn*, der paa Grund af Alder ønskede at fratæde.

Paa det den 2. December 1904 afholdte Raadsmøde valgtes Grosserer, Cand. med. *Arnold Gamél* til *Medlem af Selskabets Bestyrelse.*

Paa samme Møde vedtoges det at tildele Captain *R. F. Scott*, R. N. Chef for den engelske „National Antarctic Expedition“ *Selskabets Guldmedalje.*

Om en nulevende i vore Søer indelukket marin arktisk Istidsfauna.

Af Dr. C. Wesenberg-Lund.

For c. 45 Aar siden gav den berømte svenske Naturforsker *Sven Lovén* en Meddelelse om, at der i de store svenske Søer var fundet en Fauna bestaaende af Dyreformer, hvis Hjem, man hidtil havde ment, var Polarhavet og Østersøen. Denne Fauna bestod af en rejeagtig Skabning *Mysis relicta*, 4 Krebsdyr af Ringkrebssenes Gruppe, en Isopod *Idothea entomon* og 3 Amfipoder, *Pontoporeia affinis*, *Gammarus loricatus* og *Gammarus cancelloides*; til denne Fauna kunde endnu føjes den fra tidligere Tid velkendte Ulkefisk *Cottus quadricornis*.

Lovén paaviste nu, at der en Gang, der hvor nu de store svenske Søer findes, maatte have strakt sig en Havarm tværs over Landet, gaaende fra den botniske Bugt og ud til Kattegattet; Søerne selv vare kun afspaltede Partier af denne Havarm. Lovén støttede denne sin Antagelse paa Terrænets geologiske Beskaffenhed særlig paa de hævede marine Skallag i Gøtaelvns Dal og ved Stockholm. Lovén gik endvidere ud fra, at Polarhavet i tidligere Tid havde staaet i Forbindelse med den botniske Havbugt, og havde overskyldt den største Del af Finland. Paa dette Tidspunkt, der omtrent faldt sammen med den senglaciale Afsmeltningstid, var denne ovenomtalte Fauna af marine arktiske Dyreformer naturligvis hjemmehørende i alle disse gamle, kolde Have og levede som arktiske Saltvandsdyr dels over de Terræner, hvor nu Finland og

Mellemverrig ligge, dels i den botniske Havbugt, der altsaa den Gang var et salt Hav med aaben Forbindelse til de store Verdenshave. Som Følge af en Landhævning veg Havet tilbage, Finland dukkede op, og den botniske Bugt mistede Forbindelsen med Polarhavet; ogsaa Mellemverrig hævdede sig, og der, hvor et bredt Stræde i tidligere Tid havde strakt sig tværs over Sverrig, opstode nu som Dele af dette de store svenske Søer. Alt som disse afsperredes fra Havet, blev Vandet mere og mere ferskt. Forandringen fra Havstræde til Ferskvandssøer foregik grumme langsomt; den rige Fauna, som befolkede den gamle Havarm, kunde dog gennemgaaende ikke taale Forandringen og døde bort; Resterne af den findes i de nysnævnte marine hævdede Skallag. En Del af den holdt imidlertid ud, og alt som Vandet blev mere og mere ferskt, omdannede Dyrene sig fra Saltvandsdyr til Ferskvandsdyr; disse Dyreformer ere da de ovenfor omtalte, nu til Ferskvandsformer omdannede, oprindeligt overvejende marine arktiske Istidsdyr.

Lovéns Paavisning og hans Fortolkning af Fænomenet vakte stor Opsigt i hele den naturvidenskabelige Verden. Interessen for disse Relikter, som man kaldte de indelukkede Havdyr for, steg, da man ogsaa fandt dem i andre Søer og Indhave. De paavistes saaledes i den nordlige Del af den botniske Bugt, der som bekendt næsten har ferskt Vand og talrige Fersk-